

Z a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 20. Zettortdeenâ 16tâ Mei 1840.

No Leepajas puffes.

Kamehr nelaika Grohbines prahwests Raunig irr mirris, mas jaunas sinnas no schihs puffes irr awises lassamas bijuschas. Zeesa arribsan irr, ka pee mums un wissur gan dauds fo jauna dsird, tomehr mas fo labba reds, un tadeht ne patihk, behdigus notikkumus un gruhribas dauds stabstihk. Tomehr kahdu reisi wajjadseh's no schi gabbala sinnas doht, jo schis un tas tapatt geldehs fo wehra list zittas puffes.

Schee pehdigi gaddi pee mums tohti gruhri gaddi bijuschi, un pilsehtos un us laukeym lautimeem irr dauds peetruhjis. Leepajas pilsehtâ andele us preekschu ne eet; jo sweschas semmes laudim muhsu labbibas mas gribbahs, un kad arri kahdu reisi to melle, tad dauds ne eenahk, tayeht ka paschu laudim wajjaga paturrecht fo ehst. Un ar linnu andeli irr arri sawas kibbles un naw ar to paschu isdeweess. Prohti meh's paschi dauds ne sehjam linnus, un tikween sehklas us pilsehtu weddam, bet andeles linni wiffi tohp Leischos uspirkti, un Leischu schihdi tohs atwedd. Tad nu winnâ gaddâ Galanta semmê linnus par flitkeem atradde, un ne peenehme, un kohpmanneem wajjadseja dauds nauwas passpehleht. Pehz tam atkal linni noauge. Un kâ jaw Leischi! Kai arri kohpmanni tohs Deews sinn kâ uszeeni, barro un peedsirdi, un wehl zella pahrtischanu lihds dohd, ka tee zilweki tschettrahpus ween no kohrtekeem isleen, un ne warr rattos pazeltees, kad paschi sawas prezzes isdewusch: Leischi tâ irr ar schihdeem sapinkejuschees, ka tee ween to wairumu uspehrk un pahrdohd, un ar to kohpmanneem leelu gruhribu taifa, un laudim mas labbuma. Brauz tu us Leischeem fo pirkt — schihdi tewi drahsib; nahk schihdi us pilsehtu, lai kohp-

manni teem atkal parahda, fo winni mahk darriht! — Un tâ eet ar wissu buhschanu; Leischos bes schihdeem ne warr neko fahkt. Ir pehrngadd, kad tai leelâ truhkumâ wiffi pehz ehdamu us Leischeem brauze, ta labba pelna palikke schihdeem, kas usrahbija un faderreja.

Itt brihnuns irr fo teikt, zil seena un salmu ifgaddos no Leischeem us Kursemmi pahrwedd. Un neween to pahrdohd, bet rohbeschneeki arri warr dabbuht labbibu stohbrôs pirkt, kad tikkai wallas to noptaut un pahrwest. Prohti kad pawassara nahk, tad Leitim sehla irr schihda apzirni, un tas jaw ne dohs, kamehr puss drumu par to sohla. Bet kâ jaw eet ar leekeem pelneem — nahk labbibas laifs, un schihdi ne warr zilwekus dabbuht, kas tohs laukus sawahk un labbibu iskult, un ta Deewa swehtiba par puss naudu jaatstahj. Tomehr ar sirgeem schos gaddos arri muhsu Leischi irr peetruhkuschi, un pee Pruhschu rohbescheem effoht zittâ nowaddâ pehrn pawassara pehdigais sirgs iskrittis, nê ar truhkumu bet ar fehrgu.

Pawissam irr dauds kaulu bijuschi, fo us pilsehtu west. Jo nu jaw kahdi 10 gaddi, kamehr leela andele irr ar kaulu, un arri muhsu wezzi un behrni tohs sawahk kur ween reds, un ar swarru pahrdohd. Wiffi schee lah-dini, brihscham wehl itt smirdoschi, tohp us Galantu semmi nowessi. Tur tohs kaulus sawas sudmallas kâ miltus samakt, un neba pee maifes zepj, nê, us druwahm kaisa par suhdeem, un muhs labbi nosmeij, kam meh's tahdu labbumu islaischam, un paschi ne turram. Prohti tee tahdu treknu semmi taifoht, ka no weenas puhra weetas lihds 30 puhrus labbibas warroht dabbuht, un nê weenu paschu reisi, bet 20 gaddus nohjas. Lihds trihs puhrus kaulu miltu us weenu puhra weetu isbahrstoht.

Urri dauds eljes, un wiswairak eljes rauschi, tohp no Leepajas pahr juhru raiditi prohjam. Ur tabdeem rauscheem lohpus barro, jeb ihsti fakfoht, dsirdi. Tee tohp fagruhsti, karstā uhdēni mehrzeti, un tas paleek glitts un bruhns kà seepju uhdens, un lohpi gauschi us to kriht, un wiswairak kreima wairak rohnahs. Mahrzinsch us deenu peeteek, un dauds labbaks irr, kà mahrzinsch miltu. Bet muhsu pusses kungi un laudis wehl mas tohs pehrk, talabbad kà dahrgi irr, un I½ lihds 2 sudr. kapeikus par mahrzinu maksa. Bet eeksch ta fabrika irr dauds fo redseht, fur to elji spaida! Papreeksch tahs sudmallas (jo us tahdu wihs irr istaifitas) ar 4 sirgeem dsinne, bet pehz uhdens twaikū maschini no Rihges pahrwedde un usstelleja. Ta irr us scho wihs istaifita:

Appaksch neganti leela katla, kam wahks zeeti uslaisis, deen un nakti ugguni kurr, un lihds affi malkas par deenu sadedsina. Katlam weenadi ween no affas uhdens peeteek zaur truhbi un wahrahs. Tee wehrdoschi twaiki, kas eeksch ta katla zeltahs, tohp zaur zittu stipru truhbi eeksch appala dselses stabba eelaisti, kas widdū appaliski isurbts, un kam augscham dselses tappa eepassehta, kas eekschā ee-eet. Tee twaiki to tappu us augschu gruhsch, tē zaur zaurumu peenahk auksis gais, un wiini par uhdēni paleek, un ta tappa atkal eekriht. Atkal tulihht uszell, eekriht, un tā eet nohjas ween. Kamehr nu to uhdēni zaur zittu truhbi notezzina, un eeksch affas eelaish, tamehr ta tappa, no kà wirsgallā dselses fahrts isnahk, kas atkal eeksch leela dselses bohma irr eelaists, ar ohtra bohma gallu to maschines wellbohmi apfahrt greesch, kas augscham us behnina irr. Prohti tas pirminnehts bohms irr paschā widdū ar ehst us stabbu uskaltē kà affas swengels us sawn stabbu, un tas gals trellineem peesidams tohs pagreesch, un tee to wellbohmi walda. Wellbohman, kas ohtru tik garsch un stiprs irr kà uhdens sudmallu wellbohmi, irr wissadas bultas eelaistas, kas daschadōs trellinōs un driprattōs ferrahs, un tohs apfahrt rittina.

Un tee nu wissu waijadfigu darbu tāpatt barra, kà sudmallu dripratti.

Ur eljes spaidischanu nu tā eet: neganti leels sudmallu akmins irr gullu pee semmes peemuhrehts. Tam wirsū zits leels dsirnu akmins irr stahwu us kanti zelts, kam apfahrt us to appakscheju jatekk, un ta linnu jeb kannepu sehla jafaspeesch. Tas wirsuwejs akmins prohti no weeneem driprattem tohp waldbhts un tezzināhts. Kad sehla irr gruschōs palikkusi, tad puishchi to noneim un katlōs eeberr, kam masa ugguns appakschā tohp kurrinata, jo filtu waijaga spaidiht. Bet ne buhs peedeht — tapehz no augshenes fahrte ar greeschanu wirsū karr, kas weenadi ween eeksch katla apfahrt greeschahs, un sehllu apmaisa. Augschā weeni dripratti to walda. No katleem nu tahs fittas sehllu gruschas isneim, un willu fullitēs eeberr. Tahm beesu ahdu wahku usleek, kas abbōs fahnōs wallam irr, un nu eelee spaidōs. Prohti pee paschas semmes leels ohsola balkis, kas 2½ pehdu aughts, irr zeeti peesfruhwehts. Tas patē ar dauds dselscheem irr aplambarehts, un widdū weetahm iskaltē. Tannis iskaltās weetās irr 4 kantigi zeeta kohka gabbali stahwu eelitti, un pee teem weens kohka kihlis, ta spizza puse us augschu. Pee tā nu to ahdas fulli ar tahm sehklas gruschahm eebahsch, tad ohtru kihli peelee, bet schin ta spizze puse us appakschu. Un nu peerauj strikki un laish wallam. Tuhdat no wirsus apkaltē stabs (kà ramme) tam kihlim wirsū dohd. Tas tohp augscham no saweem driprattem waldbhts. 27 reises usfitt, tad pulkstens ffann, un strahdneekam waijaga zittu strikki eeraut. Lihds kà to eerauj, tad schis stabs paleek gaisā fahrts, un zits nokriht us to kihli, kam ta spizze us augschu. Prohti kà to drihs issitt, un nu paleek ta ahdas kulle wallam, un to warr isneim. Jo ar teem 27 fitteneem wissa elje irr ispeessta, jik eekschā bijusi, un milti un tschaumalas ween atleek kullē, weenā gabbalā zeeti faspeessti. Tee irr tee eljes rauschi.

Ta elje appakschā eeksch rennes eeteek, un par to eeksch pagrabba, fur ta noguttahs un ffai-drojahs. Tur irr atkal brihnumi redsami! Jo

neba wahtēs tohp eelaiſta, nē, tam pagrabs-
 bam grihde un ſeenas tā irr muhretas, ka pats
 ta wahte irr, un kà eljes dihkis iſſkattahs, fur
 warr eekſchā peldeht. Tas pagrabs ar dahr-
 geem diwreij dedſimateem ſteegeleem irr iſmuh-
 rehts, kaš uhdeni un elji ne laiſch zaur. Kad
 elje tur ſkaidrojusees, tad to wahtēs eepilda,
 kam tee galli apgiſfeti, un pahrdohd.

Bet ta eljes fabrike Leepajā wehl uš zittu
 wajjadſibu irr iſtaifita. Prohti pee ta paſcha
 leela wellbohima, kaš augſcham uš behnina irr,
 warr peekabbinah

1) tahduš driſjrattus, kaš 8 maſas dſirna-
 was greeſch, fur pehrwes ſinalki ſamall, un
 ar pernizu gattawas taiſa preekſch mahleſcha-
 nas. Tahdas pehrwes tur dauds pehrk, jo leh-
 tas irr un labbas, un maſi zilweli paſchi ar
 tahm warr ſawus traufus nomahleht. Un

2) gallā wehl irr leelas labbibas ſubmallas
 peetaifitas, fur ar to paſchu twaiku ſpehku warr
 labbibu malt un bihdeleht uš 3 gangeem, un
 wehl maſi gangi preekſch putraineem un zit-
 tahm wajjadſibahm irr klah. Einnamš gan,
 kad wiſſu kōhpā wallam laiſch, tad jo lehnam
 eet — bet kad weena darba peetruhkft, tad
 warr ohtru darriht, un fabrike nekad ne ap-
 ſtahjohš, tikween ſwehtās deenās pulkſten 6
 no rihteem ugguni apdſeſch, un 6 no wakfa-
 reem atkal eekurrina. — Duhmi tohp eekſch
 ſkurſtina eelaiſti, kaš weens pats aiš tahš ehkas
 ſtahw, un tik augſti muhrehts kà baſnizas tohrniš.
 (Turpmaſ belgums.)

Teeſas fluddinaſchanas.

Uš pawehleſchanu tahš Reiferiſſas Majſteetes,
 ta Patwaldineeka wiſſas Kreemu Walſts 1c. 1c. 1c.,
 Salkaſmuiſchas pagasta teeſa ſcheit ſinnamu darra:
 Ta atraitne ta ſcheit nomirruſcha Smillgainu
 mahju ſaimneeka un muiſchas meiera Kriſtſap Schme-
 ling, ar wahrdu Lawiſſe Schmeling, redſedama, ka
 winnas nelaiſka wihra atſtahta manta ne peeteekht,
 winna parradneekſeem atlihdſinaht, kaš teem praſ-
 fiht nahkahš, ſcho pagastu teeſu lubguſi lai tai-
 atwehloht ir winnas puhru, ko ta pee wihra iſeedama
 mahjās eewedduſi ſawa nelaiſka ſaimneeka parradnee-

lgem atſtaht. Schai lubgſchanai Salkaſmuiſchas
 wiſſamuiſchas = waldineekš Peter von Dittmer prettiur
 runnajiš; peewilkdamš ka peeminnehtš nelaiſkiš mui-
 ſchas waldiſchanai 992 rubl. 63½ kap. ſubr. par-
 radā, taš irr pagehrejiš lai pehž ſ. 493 Kurſemmes
 ſemneeka liſſkumu wiſſus parradu dewejuš un neh-
 mejuš ſaaizina, un konkuruſi par to mantibu ſpreeſch.
 Schi konkuruſe tad nu irr noſpreeſta 21mā Aprila deenā
 ſ. g. un wiſſeem teem kam nelaiſkiš ko parradā buhtu,
 teem buhš lihds 21mu Juhni ſ. g., kaš par to weenigu
 un iſſlehgſchanas terminu noliktš, ar ſawahm praſſi-
 ſchanahm un peerahbiſchanahm woi paſchi, woi zaur
 weetneekſeem, fur tahdi wehleht, un fur wajjadſigš
 ar paligeem un pehrmindereem, ſcheit peeteiktees,
 ſawas ſihmes parahdiht un norakſtus no ſchihm ſih-
 mehni pagasta teeſai atſtaht un tad ſagaidiht, ko
 teeſa pehž liſſkumeem ſpreediht.

Tā arriđſan tee, kaš tam nelaiſka ſaimneekam
 Kriſtſapp Schmeling ko parradā buhtu, jeb kaš kah-
 das wehrtibas = leetas no ta buhtu nehmuſchi, tohp
 ušaižinati, pee dubbultas maſkas ſawus parraduš
 atlihdſinaht un tahš wehrtibas = leetas ſchai teeſai
 nodoht. To buhš wehrā liſt!

Ar Salkaſmuiſchas appaſſchraſtku un ſeegeli. Salka-
 ſaſmuiſchā, 29tā April 1840.

(L. S.) ††† Uns Namlau, wezakaiš.

(Nr. 75.) Joh. Friedr. Kateike, pagasta teeſas
 ſtrihewriš.

No Kuldigas Krohna pagasta teeſas tohp wiſſi tee,
 kam kahtas taiſnas parradu praſſiſchanas buhtu pee
 ta Krohna Kalnamuiſchas ſaimneeka Ligawu Kriſta
 un pee ta Tigweſmuiſchas ſaimneeka Pihmanu Goſt-
 harta, pahr kurreu mantahm inventariuma = truh-
 kuma un parradu labbad konkuruſe ſpreeſta, ušaižinati,
 8 neddelu ſtarpā, un wiſſwehlaſ lihds 20tu Juhni
 ſ. g., pee ſchihš pagasta teeſas peeteiktees, jo wehlaſ
 neweem wairš ne klauiſhš. Kuldigas pagasta teeſa,
 27tā April 1840.

††† Kriſt Krauſe, pagasta wezakaiš.
 (Nr. 246.) E. Schwarz, pagasta teeſas ſtrihewriš.

No Snikkereš pagasta teeſas tohp wiſſi parradu
 deweji ta zittahrtiga Snikkereš ſaimneeka Uppeš Bee-
 ſchu, Frizza Awotin, par kurreu mantu inventariuma-
 truhkuma un parradu dehl konkuruſe ſpreeſta, ušai-
 žinati, ar ſawahm praſſiſchanahm wiſſwehlaſ lihds
 28tu Juhni ſ. g. pee ſchihš teeſas peeteiktees. Snik-
 kereš pagasta teeſa, 3ſchā Mei 1840.

††† Jukum Denſohn, peefehtetaiš.
 (Nr. 164.) Friedr. Freymann, pagasta teeſas ſtrihw.

No Baldohnes Krohna pagasta teefas tohp wiffi tee, kam fahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Baldohnes fainneekem, Bernestu Andreija Braunstein un Kritnu Petera Wilber, pahr kurru mantahm konkurse spreeshta, usaijinati, ar sawahm prassifchanahm lihds 21mu Juhni f. g., kas par to weenigu un lëshehgshanas terminu nolikts, scheid peeteiktees un teefas spreedumu sagaidiht. Baldohne, 18tâ April 1840.

(L. S.) ††† Jakob Skabulowsky, pagasta wezjakais.

(Nr. 123.) W. Helms, pagasta teefas ffrihweris.

Lee, kam pee tahs atstahdas mantas ta ne fenn Bukkaischumuischâ nomirruscha muischas bruhwera Joh. Anton Radwilowiz mantoschana jeb fahda daliba buhtu, tohp usaijinati, weena gabda starpâ no appalschrafsitas deenas pee Bukkaischumuischas pagasta teefas peeteiktees. Tai 20tâ April 1840.

(L. S.) Ans Steffani, peefehdetais.

(Nr. 80.) Werschnewiz, pagasta teefas ffrihweris.

Lee parradu beweji ta Garroschumuischas fainneeka Janna Pinke no Pahku mahjahm, pahr kurru mantu konkurse spreeshta, tohp usaijinati, fawas prassifchanas lihds 1mu Juhni f. g. pee Garroschumuischas pagasta teefas usdoht. Garroschumuischâ, 1mâ April 1840.

(Nr. 16.) ††† Johst Graudin, pagasta wezzakais. Wuterhuff, pagasta teefas ffrihweris.

No Grendshes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam fahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee ta Friedrichsberges (Snapju) Gredbu fainneeka Aneska Dhsolneeka, kas inventariuma-truhzibas un parradu beht fawas mahjas atdewis un pahr kurru mantu konkurse spreeshta, usaijinati, diwu mehneschu starpâ prohti lihds 1mu Juhni f. g., kas par to weenigu terminu nolikts, pee schihs pagasta teefas ar sawahm prassifchanahm peeteiktees, io wehlaq neweenu wairs ne klausihš. Grendshes-Irlawas pagasta teefa, 30tâ Merz 1840.

(L. S.) ††† Otto Wdttcher, pagasta wezzakais.

(Nr. 51.) Kollegien-Registrators E. Schrwald, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam fahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee teem Kulschumuischas fainneekem Gaiku Utte Rohse, Muhrewiddinu Mahrtina Andersohn un Deppu Janna Karllina, pahr kurru mantahm konkurse spreeshta, teel usaijinati, 6 nebbetu starpâ pee schihs pagasta teefas peeteiktees. Kulschumuischas pagasta teefa, 26tâ April 1840.

(Nr. 9.) ††† Gailit Anfs, pagasta wezzakais. F. Jägermann, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinaschana. Tai 20tâ un 21mâ Mei f. g. Sîrundes plohsas frohgâ sirgus, lohpus, brauzamas-leetas, wiffadus traufus un daschdaschadas mahju-leetas uhtrupê pahrbohš. Tai 4tâ Mei 1840.

Naudas, labbibas un prezzu tîrgus us plazzi. Ribgâ, tanni 6tâ Mei 1840.

	Subraba nauda.			Subraba nauda.	
	Rb.	Kv.		Rb.	Kv.
1 jauns dahlberis	1	32	1 pohbs kannepu	—	90
1 puhrs rudju	1	45	1 — linnu labbakas surtes	2	—
1 — kweeschu	2	80	1 — — sliktakas surtes	1	80
1 — meeschu	1	10	1 — tabaka	—	65
1 — meeschu = putrainu	1	50	1 — dselses	—	75
1 — ausu	—	75	1 — fweesta	2	40
1 — kweeschu = miltu	3	50	1 muzza siltu, preeschu muzzâ	6	—
1 — bihdeletu rudsu = miltu	2	—	1 — — wihschnu muzzâ	6	25
1 — rupju rudsu = miltu	1	40	1 — farkanas fahls	7	—
1 — firnu	1	60	1 — rupjas leddainas fahls	6	—
1 — linnu = sehklas	2	25	1 — rupjas baltas fahls	4	50
1 — kannepu = sehklas	1	50	1 — smalkas fahls	4	30
1 — fimnenu	5	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pufes: Waldischanas-rahts W. Beitler. No. 156.